

GESCHIEDSCHRIJVING IN CHINA

Colloquium dd. 21 februari 1978 —

Rijksuniversiteit Gent

Wanneer bij K.B. van 12 december 1957 aan de R.U.G. een "Instituut voor Oosterse, Oosteuropese en Afrikaanse Taalkunde en Geschiedenis" werd opgericht, stond wijlen Jan Dhondt van meetaf aan bij de promotoren van dit initiatief. Zelf was hij bereid zijn leeropdracht te verzwaren met drie cursussen waarbij zijn voorkeur en zijn inzet vooral uitgingen naar "De grondige studie van de politieke, maatschappelijke en culturele geschiedenis van Azië". Jan Dhondt was als student geschiedenis gevormd in een generatie, die zich soms passioneel opdeelde in een Romein- en een Huizingaploeg. In deze debatten en in de confrontatie met de brandende actualiteit groeide zijn belangstelling voor Azië — "De Eeuw van Azië" van de Romeins liet hij later vaak door zijn studenten lezen —. Wanneer hij in de jaren '50 regelmatig politiek-historische kronieken schreef voor het dagblad *Vooruit* was de Azië-problematiek een regelmatig weerkerend thema. In 1956 behoorde hij tot één van de eerste Belgische universitaire delegaties, die een studiereis ondernam naar de universiteiten van Peking, Shanghai en Sian.

Deze korte herinneringsschets wil de oorsprong aanduiden van de belangstelling in het Gentse Seminarie voor Nieuwste Geschiedenis voor het gebeuren en het denken buiten Europa. De fakkel, die Dhondt aanstak, blijft branden; de eerste band met wat thans het Seminarie voor Cultuurgeschiedenis van Oost-Azië heet, blijft bestaan. Het is in deze context dat een gezamenlijk initiatief van de beide seminaries om een colloquium over geschiedschrijving in China te organiseren, geen verwondering hoeft te wekken.

Eén van de verhalen over de Boxeropstand, die in 1901 in het Franse blad *L'illustration* verscheen, was het ooggetuigerelaas van een jong Frans luitenant. Hij vertelde hoe hij met zijn troepen de verboden stad Peking binnentrok en er in het gebouw van de opera belandde. Vol hilariteit om al deze gekke dingen, gingen de mannen zich tooien met de rijke, traditionele kostumes en zo brullend en lollend rondlopen. De fijngeaarde, hooggecultiveerde jonge luitenant

liet begaan en liep, in diep denken over die onbegrijpelijke Chinese karnavalcultuur, door wat kamers en botste toen op een achttiende-eeuws Europees orgel. Hij ging aan het klavier zitten, speelde een fuga van Bach en ervaarde het als een helder en warm bad aan echte cultuur. Het verhaaltje illustreert een stuk mentaliteit uit de Europese "belle époque". Men kan stellen dat wat later in de 20ste eeuw in intellectuele kringen een grotere belangstelling is gaan groeien voor China, maar er bleef bijzonder weinig grond voorhanden om er een echte comparatieve confrontatie op te bouwen.

Dit is nauwelijks verbeterd wanneer China na 1949 in een ontzagwekkende historische stroomversnelling terecht kwam. Het probleem is trouwens gekwadrateerd. Er is niet alleen een gebrek aan inzicht in het traditionele Chinese denken. Er is vooral het bijna complete onvermogen om te evalueren hoe en waarom de nieuwe Chinese leiders een geschiedenisbeeld hanteren. Vaak reeds pogde ik met de studenten in de cursus methodologie van de eigentijdse geschiedenis dit nieuwe Chinese geschiedenisbeeld te confronteren met onze opvattingen. Het werd vlug duidelijk dat een dergelijke poging slechts belangwekkend kon worden, wanneer meer duidingsinformatie beschikbaar is door een rechtstreekse dialoog met bevoegde specialisten.

Om al deze redenen waren wij verheugd dit colloquium te kunnen inrichten en de teksten beschikbaar te stellen voor ons tijdschrift. Een woord nog over de auteurs : F. Uytterhaegen is N.F.W.O.-aspirant en als zodanig verbonden aan het R.U.G.-Seminarie voor Nieuwste Geschiedenis. Hij studeert daarenboven Chinese taalkunde en geschiedenis. Dr. Ch. Willemen is als speciaal dr. verbonden aan het Seminarie voor Cultuurgeschiedenis van Oost-Azië, meer specifiek bevoegd voor klassiek Chinees en cultuurgeschiedenis, partim oud China. Dr. M. Engelborghs-Bertels is senior stafid van het Centre d'Etudes des Pays de l'Est (U.L.B., Institut Solvay). Zij werkte vooral op het terrein van de sociaal-economische geschiedenis van China, i.c. de agrarische bevolkingsgroepen. Drs. F. Lauwaerts studeerde als licentiaat af aan de U.L.B., verbleef nadien twee jaar aan de Universiteit te Peking en bereidt thans een doctoraat in de sinologie voor aan de Parijse universiteit. Dr. E.B. Vermeer studeerde geschiedenis en sinologie aan de R.U. Leiden. Hij verbleef gedurende 1 jaar in het Verre Oosten voor een studie van de waterbeheersing in China. Sinds 1969 is hij werkzaam aan het documentatiecentrum voor het huidige China. Hij houdt zich vooral bezig met de sociaal-economische ontwikkeling van het huidige China.

Dr. Radtke studeerde sinologie aan de R.U. Leiden. Hij schreef zijn doctoraal proefschrift over middeleeuwse Chinese literatuur aan de Australian National University en promoveerde in 1974. Vervolgens was hij senior lecturer aan de University of Waikato (Nieuw-Zeeland). Sedert februari 1978 is hij opnieuw wetenschappelijk medewerker aan de R.U. Leiden. Hij werkt o.m. over de ideologische ontwikkeling in het huidige China en de Chinees-Japanse betrekkingen.

H. Balthazar